

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins
b.t. skrifstofu sjávarútvegs og fiskeldis
Skúlagötu 4
101 Reykjavík

Umsögn drög að frumvarpi um gjald vegna nýtingar eldissvæða.

Vestfjarðastofa tekur undir ákvæði frumvarpsins um að leggja beri auðlindagjald á nýtingu sjávar.

Vestfjarðastofa leggst hinsvegar gegn frumvarpinu í þeirri mynd sem það er lagt fram og leggur til að myndaður verði starfshópur forsætisráðuneytis með aðild Sambands íslenskra sveitarfélaga, fiskeldissveitarfélaga, sjávarútvegsráðuneytis, sveitarstjórnarráðuneytis og fjármálaráðuneytis. Verkefni hópsins verði að fjalla um forsendur auðlindagjalddöku í fiskeldi og skiptingu tekna af auðlindagjaldi. Stefnt sé á að nýtt frumvarp verði lagt fram á vorþingi 2019.

- Starfshópurinn taki mið af þeirri umfjöllun varðar stefnumörkun í auðlindagjalddöku á öðrum auðlindum í þjóðareigu sem m.a. kemur fram í álitu auðlindarnefndar¹.
- Starfshópurinn taki til umræðu rétt nærsamfélaga til mótunar stefnu og stjórnun í nýtingu og verndun auðlinda í þeirra nágrenni.
- Starfshópurinn fjalli einnig um þá kröfu að opinberar tekjur af fiskeldi renni til sveitarfélaga. Horft til þess að verið er að nýta auðlindir í þeirra nærumhverfi og sveitarfélögin hafi tekjur til að standa að uppbyggingu innviða.

Með þessari tillögu er brugðist við þeim mikla ágalla sem var á vinnu nefndar sjávarútvegsráðuneytis um stefnumörkun í fiskeldi með því sem næst útilokun sveitarfélaga að mörkun stefnu í fiskeldi. Auk þess að fá að borðinu önnur ráðuneyti sem hafa aðkomu að mótun stefnu og framkvæmd verkefna er varða sveitarfélögin.

Mótmælt er þeirri ofuráhersla á áhættu af erfðablöndun við villtra laxastofna sem nýtt er í þeim tilgangi hygla einni eldisaðferð umfram aðra. Hér er í raun verið að draga úr fjármagni sem gæti nýst til þróa eldisaðferðir sem henta íslenskum aðstæðum og mótvægisáðgerðum sem fyrirtækin hafa lýst sig viljug til að fjármagna. Vekur athygli að gengið er gegn tillögum stefnumótunarnefndar um að þróa ákveðna aðferðarfræði í þessum efnunum þ.e. eldi stórseiða sem þurfa styttri tíma í sjókví en hefðbundið er.

---

¹ Skýrsla forsætisráðherra um starf auðlindarnefndar. Lögð fyrir Alþingi á 141. löggjafarþingi, mál 306.

Verði ekki tekið undir kröfu endurskoðun frumvarpsins í heild þá er hér sett til vara eftirfarandi athugasemdir við drög frumvarpsins.

Markmið frumvarpsins.

Ríkissjóður leggur á gjald til að tryggja endurgjald vegna nýtingar hafssvæða sem auðlindagjald en jafnframt til að mæta kostnaði ríkisins við stjórnsýslu málaflokksins. Því er mótmælt að auðlindagjaldi og þjónustugjald sé sett saman sem eitt gjald. Halda ber aðskildu því sem metið er sem afgang af nýtingu auðlindar og því sem útgjöld vegna stjórnsýslu. Gerð er krafa um að meginhluti auðlindagjalds renni til sveitarfélaga.

Skilgreiningar.

8. liður. Efast er verulega að skilgreining á söltu vatni sem sameiginlegri auðlind, hafi ekki áhrif á aðrar skilgreiningar s.s. innan laga um skipulag haf og strandsvæða, lög um stjórn vatnamála. Lagt er til að þetta skoðist nánar.

Reiknigrunnur og ákvörðun gjalds.

Lagt er til að reikna gjald sé tekið út frá magni af slátruðum eldisfiski. Því er mótmælt þeirri aðferðarfræði að gjald sé reiknað af heimilaðs lífmassa. Slík aðferðarfræði er íþyngjandi fyrir atvinnugrein sem er í uppbyggingu og þróun aðferðarfærði sem hentar íslenskum aðstæðum. Hér er löggjafinn í raun að marka stefnu sem gengur á móti sjókvíaeldi, sem er þróuð aðferð í fiskeldi og nýtir kosti hinna náttúrulegu aðstæðna sem er hiti, straumur og botngerð. Hér er því löggjafinn að taka eina eldisaðferð umfram aðra á grundvelli einnar forsendu þ.e. áhættumats erfðablöndunar, sem ítrekað hefur verið bent á að sé aðferðarfræði sem hafi ekki verið þróuð né rýnd til hlítar.

Ákvörðun gjalds.

Gera verður þá kröfu að í greinargerð sé gert grein fyrir forsendum um ákvörðun upphæð gjalds. Meta verður áhrif á rekstur fyrirtækja og samspil annari gjaldtöku sem beinist að þeim að hálfu ríkis og sveitarfélaga. Dæmi um slíkt samþil er áhrif auðlindagjalds á getu fyrirtækja að greiða þjónustugjalda til sveitarfélaga s.s. aflagjalds. Spyrja má hver situr uppi með greiðslu auðlindagjalds af nýtingu náttúruauðlindar.

Rekstarkostnaður.

Gera verður þá kröfu um að í greinargerð sé gert grein fyrir samspili auðlindagjalds og tekjuskatts fyrirtækja þannig sjá má nettóáhrif gjaldtöku.

Önnur atriði.

Í 4. málsgrein 4. kafla greinargerðar um markmið frumvarpsins er tilgreint hugtakið „opnar sjókvíar“. Lagt er til að eingöngu sé rætt um sjókvíar eða lokaðar sjókvíar, ella er löggjafinn að taka inn hugtak sem hefur enga merkingu og gengur inn í gildishlaðna umræðu.

Ísafirði 11. janúar 2019
f.h. Vestfjarðastofu

Aðalsteinn Óskarsson, sviðsstjóri.

Viðauki; 3. Haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga samþykkti þrjár ályktanir er varða málefni fiskeldis.

Örlogadagur fyrir Vestfirði og Ísland!

Það er áfall fyrir Vestfirði og þjóðarbúið í heild að úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála hafi þann 5. október 2018, hafnað beiðni fyrirtækjanna Arnalax (Fjarðarlax) og Arctic Fish (Arctic Sea Farm) um frestun réttaráhrifa og fellt úr gildi rekstrarleyfi fyrirtækja í fullum rekstri. Vestfirðingar eru reiðir og sætta sig ekki lengur við við úrræðaleysi og getuleysi kerfisins.

Haustþing Fjórðungssambands Vestfirðinga krefst þess að Alþingi og ríkisstjórn grípi tafarlaust inn í þá atburðarrás sem úrskurður nefndarinnar hefur sett af stað og tryggji áframhaldandi rekstrargrundvöll þeirra fiskeldisfyrirtækja sem byggt hafa upp starfsemi sína á Vestfjörðum. Störf og lífsafkoma 300 manns er í bráðri hættu. Fiskeldi á Vestfjörðum er nú þegar orðin burðarás í samfélaginu og mun þessi atburðarás, ef ekkert verður að gert, hafa afdrifaríkar afleiðingar fyrir Vestfirði og samfélagið þar til frambúðar.

Efling rannsókna, skipulags og eftirlits í fiskeldi á Vestfjörðum.

Þriðja Haustþing Fjórðungssamband Vestfirðinga haldið á Ísafirði 5. og 6. október 2018, krefst þess að staðið verði við fyrirheit um að sviðsstóri fiskeldismála hjá Hafrannsóknastofnun ásamt sérfræðingum verði með aðsetur á Ísafirði eins og kveðið var um í tilkynningu frá 6. október 2016 frá þáverandi sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra. Þetta er liður í þeirri kröfu að rannsóknir, skipulag og eftirlit atvinnugreinarinnar verði byggt upp á Vestfjörðum.

Aðkoma sveitarfélaga í ráðgjafnefnd Hafrannsóknastofnunar.

3. haustþing Fjórðungssamband Vestfirðinga haldið á Ísafirði 5. og 6. október 2018, beinir því til sjávarútvegs og landbúnaðarráðherra, að í væntu frumvarpi um breytingar á lögum tengdum fiskeldi, verði gerð tillaga um breytingu á 4. gr laga nr 112/2015 er varðar fjölgun fulltrúa í ráðgjafaráð Hafrannsóknastofnunar 1. Verði fulltrúum fjölgað um einn og hann tilnefndur að hálfu Sambands íslenskra sveitarfélaga.

Greinargerð;

Fiskeldi hefur nú þegar mikil efnahagsleg og samfélagsleg áhrif í sveitarfélögum jafnt í landsbyggðunum og á höfuðborgarsvæði. Munu þau áhrif fara mjög vaxandi gangi áætlanir eftir og má ætla að útflutningsverðmæti fiskeldisafurða nálgist með tíð og tíma heildarverðmæti afurða af helstu nytjastofna og líklega yfirstíga þá grein. Verði frumvarpið að lögum munu tillögur Hafrannsóknarstofnunar um fiskeldissvæði hafa jafnmikil áhrif og ráðgjöf um nýtingu nytjastofna. Þar sem fiskeldi er staðbundin nýting sem sett er til langs tíma og hefur afgerandi áhrif á nærsamfélög, þá er því er sú krafa eðlileg að Samband íslenskra sveitarfélaga eigi fulltrúa í ráðgjafaráði Hafrannsóknarstofnunar.